មាត្រា ២៩.
មន្ត្រីទទួលបន្ទុកព័ត៌មានដែលមិនបានបំពេញភារកិច្ចរបស់ខ្លួនដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៩ មាត្រា ១២ និងមាត្រា១៣ នៃច្បាប់នេះ ត្រូវផ្ដាក់ពិន័យទៅតាមច្បាប់។

មតិយោបល់
ពាក្យ "ដាក់ពិន័យ" នៅក្នុងបញ្ញត្តិនេះមានលក្ខណៈមិនច្បាស់លាស់ ដូច្នេះគួរតែមានចែងឲ្យច្បាស់លាស់ទៅតាមបរិបទដាក់លាក់។

អនុសាសន៍សម្រាប់មាត្រា ២៩ ៖

១. កែតម្រូវ មាត្រា ២៩ ដើម្បីបន្ថែមពាក្យ "ការដាក់ពិន័យដោយអនុវត្តតាមច្បាប់ដែលមានស្រាប់ ឬបទបញ្ជារដ្ឋ បាលរបស់រដ្ឋាភិបាល។"

បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍និងនិយាមអន្តរជាតិ

និយាមអន្តរជាតិមួយដ៏សំខាន់ដែលទទួលយកបាន ទាក់ទងនឹងច្បាប់ស្ដីពីសិទ្ធិទទួលព័ត៌មាន គឺទាក់ទងនឹងបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ ។ ជំពូកទី ៦ មាត្រា ២៧ និង ២៨ ពិពណ៌នាអំពីប្រព័ន្ធទូទៅនៃបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍សម្រាប់ការស្នើសុំព័ត៌មាន។

ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយ មិនមានបទប្បញ្ញត្តិសម្រាប់ប្រព័ន្ធបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍រដ្ឋបាល ឬការបង្កើតស្នងការព័ត៌មានឯករាជ្យ ឬគណៈកម្មាធិការព័ត៌មានឯករាជ្យនានា ដែលនឹងពិចារណាលើបណ្ដឹង ឧទ្ធរណ៍និងជួយដើម្បីធានាឲ្យមានការអនុវត្តច្បាប់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពឡើយ។ ស្នងការព័ត៌មានឯករាជ្យឬគណៈកម្មាធិការព័ត៌មានឯករាជ្យនេះ ជាយន្តការដែលប្រទេសជាង ៨០ ដែលមានច្បាប់ស្ដីពីសិទ្ធិទទួលព័ត៌មានបានទទួលយក។ ដោយសារតែកង្វះថវិកា ការបង្កើតស្ថាប័នថ្មី ប្រហែលជាមិនអាចធ្វើទៅបានទេនៅពេលនេះនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ ទោះយ៉ាងណា គេអាចអនុវត្តប្រព័ន្ធ ombudsman ដែលមានស្រាប់ (ដែលគេកំពុងតែបង្កើតនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា) ចំពោះបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ យ៉ាងហោចណាស់រង់ចាំរហូតដល់ការបង្កើតស្ថាប័នស្នងការព័ត៌មាន នៅពេលអនាគត។

		មិនស្មោះត្រង់ ការគ្រប់គ្រងមិនល្អ ឬកង្វះអភិបាលកិច្ចល្អ ដែលទាក់ទងនឹងស្ថាប័នសាធារណៈណាមួយ និងការគំរាមកំហែងដល់សុខភាពសាធារណៈ និងការគំរាមកំហែងដល់បរិស្ថាន ។
២៩	ពាក្យ "ដាក់ពិន័យ" នៅក្នុងបញ្ញត្តិនេះមានលក្ខណៈមិនច្បាស់លាស់ ដូច្នេះគួរតែមានចែងឲ្យច្បាស់លាស់ទៅតាម បរិបទជាក់លាក់។	១. កែតម្រូវ មាត្រា ២៩ ដើម្បីបន្ថែមពាក្យ "ការដាក់ពិន័យដោយអនុវត្តតាមច្បាប់ដែលមានស្រាប់ ឬបទបញ្ជារដ្ឋ បាលរបស់រដ្ឋាភិបាល។"

មតិយោបល់

មាត្រា ២០.៧នៃពង្រាងចុងក្រោយ មានលក្ខណៈទូលំទូលាយពេកហើយខ្វះលក្ខណៈជាក់លាក់។ នេះគឺជា “បទប្បញ្ញត្តិដែលគ្រោបដណ្តប់លើបញ្ហាគ្រប់យ៉ាង” ដែលមិនចាំបាច់ហើយគួរតែលុបចោល។

អនុសាសន៍សម្រាប់មាត្រា ២០៖

១. លុបមាត្រា ២០.៧ ពីព្រោះមានលក្ខណៈទូលំទូលាយពេកនិងមិនចាំបាច់។

ជំពូកទី ៥ មាត្រា ២៥

សេចក្តីព្រាង ខែមេសា ឆ្នាំ ២០២០៖

មាត្រា ២៥.

មនុស្សគ្រប់រូប អាចដាក់បណ្តឹងទៅស្ថាប័នណាមួយ ឬស្ថាប័នតុលាការ អំពីការប្រព្រឹត្តខុសរបស់មន្រ្តីទទួលបន្ទុកផ្នែកផ្តល់ព័ត៌មាន ហើយពួកគេទាំងនោះនឹងទទួលបានយុត្តិធម៌ប្រសិនបើគេធ្វើឡើងក្នុងចេតនាល្អ។

មតិយោបល់

មាត្រា ២៥ រឹតត្បិតដល់ការការពារប្រភពព័ត៌មានពេក ។ បញ្ញត្តិនេះគួរតែផ្តល់ការការពារដល់ដល់អ្នកទាំងឡាយណាដែលបញ្ចេញរាល់ទម្រង់នៃទង្វើមិនត្រឹមត្រូវទាំងអស់ រួមមាន បទព្រហ្មទណ្ឌ ការប្រព្រឹត្តមិនស្មោះត្រង់ ឬសូម្បីតែការគ្រប់គ្រងមិនត្រឹមត្រូវ ឬកង្វះអភិបាលកិច្ចល្អទាក់ទងនឹងស្ថាប័នសាធារណៈ។

អនុសាសន៍សម្រាប់មាត្រា ២៥

១. ពិនិត្យ និងកែតម្រូវ មាត្រា ២៥ ដើម្បីការពារប្រភពព័ត៌មានដែលបញ្ចេញឬលាតត្រដាងព័ត៌មាន ស្តីពីការប្រព្រឹត្តខុស រួមមានបទព្រហ្មទណ្ឌ ការបរាជ័យក្នុងការបំពេញកាតព្វកិច្ចផ្លូវច្បាប់ អំពើពុករលួយ ឬភាពមិនស្មោះត្រង់ ការគ្រប់គ្រងមិនល្អឬកង្វះអភិបាលកិច្ចល្អ ដែលទាក់ទងនឹងស្ថាប័នសាធារណៈណាមួយ និងការគំរាមកំហែងដល់សុខភាពសាធារណៈ និងការគំរាមកំហែងដល់បរិស្ថាន ។

ជំពូកទី ៧ មាត្រា ២៩

សេចក្តីព្រាង ខែមេសា ឆ្នាំ ២០២០៖

	នេះអាចធ្វើឲ្យមន្ត្រីសាធារណៈមានការចាត់ថ្នាក់ ឯកសារជា“ មិនផ្លូវការ” ដើម្បីកំណត់ ឬបដិសេធមិនឲ្យសាធារណជនទទួលបានព័ត៌មាន។	
១១	មាត្រា ១១ បានចែងអំពីលក្ខខណ្ឌមួយចំនួនដែលត្រូវបំពេញដើម្បីស្នើសុំ។ តម្រូវការទាំងនេះ ទាក់ទងនឹងភេទ (ភេទ) សញ្ជាតិ អាយុ និងមុខរបរ គឺមិនចាំបាច់ទេ។ លក្ខខណ្ឌទាំងនេះមិន ត្រូវគ្នានឹងបទដ្ឋានច្បាប់អន្តរជាតិទាក់ទងនឹងគោលការណ៍មិនរើសអើងឡើយ។	១. ពិនិត្យ និងកែតម្រូវ មាត្រា ១១ ដោយលុបចោល នូវល័ក្ខខ័ណ្ឌដែលតម្រូវឲ្យអ្នកស្នើសុំព័ត៌មានបង្ហាញ ព័ត៌មានពីយេនឌ័រ (ភេទ) អាយុ សញ្ជាតិ និងមុខរបរ។
១៣	នៅក្នុងមាត្រា ១៣ សេចក្តីព្រាងមុន បានចែងរយៈពេល ៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃនៃថ្ងៃធ្វើការ។ មិនមាន ហេតុផលច្បាស់លាស់ ឬហេតុផលជាក់លាក់ណាមួយដែលត្រូវបានផ្តល់សម្រាប់ការបង្កើន ពេលវេលាដល់ ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃធ្វើការ នៅក្នុងសេចក្តីព្រាងចុងក្រោយទេ។	១. រយៈពេលនៃការឆ្លើយតបចំពោះការស្នើសុំព័ត៌មាន គួររក្សាដូចសេចក្តីព្រាងមុន គឺ៥ ថ្ងៃនៃថ្ងៃធ្វើការ។
១៥	មាត្រា ១៥ ត្រូវមានការកំណត់រយៈពេល ៤០ ថ្ងៃមុនពេលមានការស្នើសុំម្តងទៀតកើតឡើង។ ការកំណត់ បែបនេះមិនចាំបាច់ទេ។ អ្នកស្នើសុំគួរតែមានសេរីភាពក្នុងការស្នើសុំម្តងហើយ ម្តងទៀតដោយគ្មានការកំណត់ពេលវេលា។	១. លុបមាត្រា ១៥.៤ ទាក់ទងនឹងដែនកំណត់ ៤០ ថ្ងៃ មុនការស្នើសុំម្តងទៀតកើតឡើង។
២០	មាត្រា ២០.៧នៃពង្រាងចុងក្រោយ មានលក្ខណៈទូលំទូលាយពេកហើយខ្វះលក្ខណៈ ជាក់លាក់។ នេះគឺជា “បទប្បញ្ញត្តិដែលគ្របដណ្តប់លើបញ្ហាគ្រប់យ៉ាង” ដែលមិនចាំបាច់ ហើយគួរតែលុបចោល។	១. លុបមាត្រា ២០.៧ ពីព្រោះមានលក្ខណៈទូលំ ទូលាយពេកនិងមិនចាំបាច់។
២៥	មាត្រា ២៥ រឹតត្បិតដល់ការការពារប្រភពព័ត៌មានពេក ។ បញ្ញត្តិនេះគួរតែផ្តល់ការការពារដល់ ដល់អ្នកទាំងឡាយណាដែលបញ្ចេញរាល់ទម្រង់នៃទង្វើមិនត្រឹមត្រូវទាំងអស់ រួមមាន បទព្រហ្មទណ្ឌ ការប្រព្រឹត្តមិនស្មោះត្រង់ ឬសូម្បីតែការគ្រប់គ្រងមិនត្រឹមត្រូវ ឬកង្វះ អភិបាលកិច្ចល្អទាក់ទងនឹងស្ថាប័នសាធារណៈ។	១. ពិនិត្យ និងកែតម្រូវ មាត្រា ២៥ ដើម្បីការពារប្រភព ព័ត៌មានដែលបញ្ចេញឬលាតត្រដាងព័ត៌មាន ស្តីពី ការប្រព្រឹត្តខុស រួមមានបទព្រហ្មទណ្ឌ ការបរាជ័យ ក្នុងការបំពេញកាតព្វកិច្ចផ្លូវច្បាប់ អំពើពុករលួយ ឬភាព

ទោះយ៉ាងណាមាត្រា ១១ បានចែងអំពីលក្ខខណ្ឌមួយចំនួនដែលត្រូវបំពេញដើម្បីស្នើសុំ។ តម្រូវការទាំងនេះ ទាក់ទងនឹងភេទ (ភេទ) សញ្ជាតិ អាយុ និងមុខរបរ គឺមិនចាំបាច់ទេ។ លក្ខខណ្ឌទាំងនេះមិនត្រូវគ្នានឹងបទដ្ឋានច្បាប់អន្តរជាតិទាក់ទងនឹងគោលការណ៍មិនរើសអើងឡើយ។

នៅក្នុងមាត្រា ១៣ សេចក្តីព្រាងមុន បានចែងរយៈពេល ៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃនៃថ្ងៃធ្វើការ។ មិនមានហេតុផលច្បាស់លាស់ ឬហេតុផលជាក់លាក់ណាមួយដែលត្រូវបានផ្តល់សម្រាប់ការបង្កើនពេលវេលាដល់ ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃធ្វើការ នៅក្នុងសេចក្តីព្រាងចុងក្រោយទេ។

នៅក្នុងមាត្រា ១៥ ត្រូវមានការកំណត់រយៈពេល ៤០ ថ្ងៃមុនពេលមានការស្នើសុំម្តងទៀតកើតឡើង។ ការកំណត់បែបនេះមិនចាំបាច់ទេ។ អ្នកស្នើសុំគួរតែមានសេរីភាពក្នុងការស្នើសុំម្តងហើយម្តងទៀតដោយគ្មានការកំណត់ពេលវេលា។

អនុសាសន៍សម្រាប់មាត្រា ១១៖

> ១. ពិនិត្យ និងកែតម្រូវ មាត្រា ១១ ដោយលុបចោលនូវល័ក្ខខ័ណ្ឌដែលតម្រូវឲ្យអ្នកស្នើសុំព័ត៌មានបង្ហាញព័ត៌មានពីយេនឌ័រ (ភេទ) អាយុ សញ្ជាតិ និងមុខរបរ។

អនុសាសន៍សម្រាប់មាត្រា ១៣៖

១. រយៈពេលនៃការឆ្លើយតបចំពោះការស្នើសុំព័ត៌មានគួររក្សាដូចសេចក្តីព្រាងមុន គឺ៥ ថ្ងៃនៃថ្ងៃធ្វើការ។

អនុសាសន៍សម្រាប់មាត្រា ១៥៖

១. លុបមាត្រា ១៥.៤ ទាក់ទងនឹងដែនកំណត់ ៤០ ថ្ងៃ មុនការស្នើសុំម្តងទៀតកើតឡើង។

ជំពូកទី ៤ មាត្រា ២០

សេចក្តីព្រាង ខែមេសា ឆ្នាំ ២០២០៖

ពង្រាងចុងក្រោយបំផុតនៃមាត្រា ២០ ចុនៅតែមិនផ្លាស់ប្តូរពីកំណែមុន។ និងបរិយាយព័ត៌មានដែលស្ថិតក្នុងករណីពិសេស អាចត្រូវបានហាមឃាត់ពីសាធារណជន (ត្រូវបានគេស្គាល់ផងដែរថាជា “ករណីលើកលែង”)។ ការលើកលែងព័ត៌មានទាំងនេះ រួមមានបញ្ហាការពារជាតិនិងសន្តិសុខជាតិ ទំនាក់ទំនងការទូតជាមួយប្រទេសដទៃទៀត សេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុជាតិ នីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនិងតុលាការ ភាពឯកជនផ្ទាល់ខ្លួននិងព័ត៌មានសម្ងាត់ផ្ទៃក្នុង។

មាត្រា ២០.៧ នៃសេចក្តីព្រាងចុងក្រោយក៏រួមបញ្ចូលនូវការលើកលែងបន្ថែមមួយទៀតផងដែរ៖

“ ព័ត៌មានសម្ងាត់ផ្សេងទៀត មានចែងក្នុងបទប្បញ្ញត្តិហាមឃាត់ទាំងឡាយ”

៣ និង៤	មាត្រា ៣ ចែងថាសេចក្ដីព្រាងច្បាប់នេះអនុវត្តចំពោះអង្គភាពរដ្ឋបាលថ្នាក់ជាតិនិងថ្នាក់ក្រោមជាតិនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ មាត្រា ៤ បានកំណត់ស្ថាប័នសាធារណៈថាជា“ ក្រសួង ស្ថាប័ន ឬអង្គភាពផ្សេងទៀតដែលបំពេញ មុខងារសាធារណៈ រួមមានរដ្ឋបាលថ្នាក់ជាតិ និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិដែលបង្កើតឡើងដោយច្បាប់ឬ / និងបទប្បញ្ញត្តិផ្សេងទៀត”។ ផ្អែកលើភាសាជាក់លាក់នៃមាត្រា ៣ និង ៤ ច្បាប់នេះអនុវត្តតែចំពោះស្ថាប័នរដ្ឋបាល និង ស្ថាប័នដទៃទៀតដែល បង្កើតឡើងដោយច្បាប់ឬបទបញ្ជា។ វាមិនរាប់បញ្ចូលទាំងស្ថាប័ន តុលាការ (តុលាការ) និងសាខានីតិប្បញ្ញត្តិ (រដ្ឋសភា ឬព្រឹទ្ធសភា) ឬស្ថាប័នឯកជនដែល បំពេញមុខងារសាធារណៈ។ អង្គភាពរដ្ឋធម្មនុញ្ញ (ឧទាហរណ៍ដូចជា ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ) មិនត្រូវបានរាប់បញ្ចូលជាពិសេសនៅក្នុងវិសាលភាពនៃការអនុវត្តច្បាប់ឡើយ។ យោងតាម ស្តង់ដារច្បាប់អន្តរជាតិដែលត្រូវបានទទួលយកនាពេលបច្ចុប្បន្នសិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មានត្រូវអនុវត្តចំពោះស្ថាប័ន សាធារណៈនិងស្ថាប័នឯកជនដោយប្រើប្រាស់ថវិកាសាធារណៈ។ បទប្បញ្ញត្តិនេះផ្ដល់និយមន័យតូចចង្អៀតពេក។	១. ពិនិត្យ និងកែតម្រូវ មាត្រា ៣ និងមាត្រា ៤ ដើម្បីធានាថាមាត្រាទាំងនេះអាចអនុត្តបានគ្រប់ស្ថាប័ន សាធារណៈទាំងអស់ រួមទាំងស្ថាប័នអនុវត្តមុខងារ សាធារណៈដូចជាតុលាការ ស្ថាប័ននីតិប្បញ្ញត្តិ និង អង្គភាពរដ្ឋធម្មនុញ្ញពិសេសក៏ដូចជាស្ថាប័នឯកជន ដោយប្រើប្រាស់ថវិកាសាធារណៈ។
៤	ពាក្យបច្ចេកទេសដែលត្រូវបានប្រើនៅក្នុងច្បាប់នេះរួមមានដូចខាងក្រោម៖ - ព័ត៌មាន ៖ សំដៅទៅលើរាល់ឯកសារនិងទម្រង់ទាំងអស់នៃឯកសារផ្លូវការក្រោមកម្មសិទ្ធិរបស់ស្ថាប័នសាធារណៈ។ - ព័ត៌មានសាធារណៈ ៖ សំដៅទៅលើព័ត៌មានដែលស្ថាប័នសាធារណៈត្រូវផ្សព្វផ្សាយឲ្យបានទូលំទូលាយដល់សាធារណជន។ និយមន័យទាំងនេះគួរតែត្រូវបានគេបញ្ជាក់កាន់តែច្បាស់ដោយយោងទៅលើព័ត៌មានទាំងអស់ដែលកាន់កាប់ដោយស្ថាប័នសាធារណៈ និងមិនត្រឹមតែឯកសារផ្លូវការប៉ុណ្ណោះទេ។	១. ពិនិត្យ និងកែតម្រូវដើម្បីដាក់បញ្ចូលរាល់ឯកសារ ទាំងអស់ដែលស្ថិតនៅក្រោមការកាន់កាប់របស់ស្ថាប័ន សាធារណៈ និងមិនមែនត្រឹមតែឯកសារ“ ផ្លូវការ” ប៉ុណ្ណោះទេ។

ណៈទាំងឡាយដោយគ្មានការរើសអើង។

មាត្រា ១១.

ការស្នើសុំព័ត៌មានត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរដោយមានការពិពណ៌នាលំអិតអំពីព័ត៌មានដែលបានស្នើសុំ និង ទម្រង់ឯកសារដែលត្រូវបញ្ជូនទៅស្ថាប័នសាធារណៈ។ នីតិវិធីនិងបែបបទសម្រាប់ការស្នើសុំព័ត៌មានត្រូវបាន កំណត់ដូចខាងក្រោម៖

១. បែបបទផ្លូវការសម្រាប់ស្នើសុំព័ត៌មាន៖

- ឈ្មោះ ភេទ អាយុ សញ្ជាតិ មុខរបរ។
- អាសយដ្ឋានបច្ចុប្បន្ននិង / ឬអាសយដ្ឋានអេឡិចត្រូនិច (បើមាន)
- បរិយាយព័ត៌មានលំអិតដែលត្រូវស្នើសុំ។

មាត្រា ១៣.

មន្ត្រីទទួលបន្ទុកព័ត៌មានត្រូវពិនិត្យមើលសំណើព័ត៌មានភ្លាម។និងផ្តល់ការឆ្លើយតបជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទៅអ្នក ស្នើសុំរបស់ខ្លួនដោយជូនដំណឹងប្រសិនបើមានឬគ្មានព័ត៌មានដែលបានស្នើសុំឬប្រសិនបើវាជាព័ត៌មានសម្ងាត់ដែល ត្រូវបានហាមឃាត់ដោយច្បាប់មិនឲ្យបង្ហាញជាសាធារណៈ។ ការឆ្លើយតបនឹងត្រូវផ្តល់ឱ្យមិនលើសពី ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃធ្វើការ គិតចាប់ពីថ្ងៃដែលទទួលបានការស្នើសុំ។

មាត្រា ១៥.

ស្ថាប័នសាធារណៈអាចបដិសេធផ្តល់ព័ត៌មានដល់អ្នកស្នើសុំដោយផ្អែកលើលក្ខខណ្ឌដូចខាងក្រោម៖

១. ព័ត៌មានដែលបានស្នើសុំត្រូវបានហាមឃាត់ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ២០ នៃច្បាប់។

២. អ្នកស្នើសុំដែលមិនបំពេញពាក្យសុំឲ្យបានពេញលេញដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ១១នៃច្បាប់នេះ

៣. អ្នកស្នើសុំដែលបង្កផលលំបាកដល់ប្រតិបត្តិការរបស់ស្ថាប័នសាធារណៈនិង / ឬមន្ត្រីនៃស្ថាប័ន សាធារណៈឬមន្ត្រីទទួលបន្ទុកព័ត៌មាន។

៤.ព័ត៌មានដែលបានស្នើសុំហើយ ត្រូវរងចាំរយៈពេលពេល ៤០ (សែសិប) ថ្ងៃ ទើបអាចស្នើសុំពីស្ថាប័ន សាធារណៈដដែលបាន ។

មតិយោបល់

មាត្រា ៥ និង ១០ ចែងថាសិទ្ធិទទួលព័ត៌មានអនុវត្តចំពោះរូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដោយគ្មានការរើសអើង។ នេះមានន័យថាស្ថាប័នសាធារណៈត្រូវជួយអ្នកស្នើសុំឱ្យទទួលបានព័ត៌មានដោយមិនគិតពីជនជាតិភាគតិច យេនឌ័រ ឬស្ថានភាពសង្គមឬស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចរបស់អ្នកស្នើសុំឡើយ។

ឧបសម្ព័ន្ធ

តារាង ផ្ដល់មតិយោបល់ និងសំណូមពរសម្រាប់ធ្វើការការតម្រូវ

មាត្រា	មតិយោបល់	សំណូមពរ
១	វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ នៅដំណាក់កាលដំបូងនៃច្បាប់នេះ ត្រូវយោងទៅលើមាត្រា ១៩ នៃសេចក្ដីប្រកាសជាសកលស្ដីពីសិទ្ធិមនុស្ស និងមាត្រា ១៩ នៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្ដីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋនិងសិទ្ធិនយោបាយដែលជាផ្នែកគ្រឹះនៃក្របខណ្ឌច្បាប់សិទ្ធិមនុស្ស អន្តរជាតិ ហើយដែលប្រទេសកម្ពុជាបានប្ដេជ្ញាចិត្តដើម្បីធ្វើតាមពីមុនមក។ ការដាក់បញ្ចូលឯកសារយោងនេះក៏អាចបង្ហាញផងដែរថាប្រទេសកម្ពុជាទទួលស្គាល់សិទ្ធិទទួលព័ត៌មាន ជាសិទ្ធិមនុស្ស។ លើសពីនេះមាត្រា ១ គួរតែរួមបញ្ចូលនូវការប៉ានប្រមាណទុកជាមុននៃការបើកចំហរ ព័ត៌មានទាំងស្រុង។ នេះមាន ន័យថា ការបើកចំហរព័ត៌មានទាំងស្រុងត្រូវតែជាអាទិភាព និងត្រូវតែជាកាតព្វកិច្ចរបស់រដ្ឋាភិបាល ប្រសិនបើមិនមានការលើកលែង ឬស្ថានភាពពិសេសណាមួយឡើយ។ ការប៉ានប្រមាណទុកជាមុននៃការបើកចំហរព័ត៌មានទាំងស្រុង គឺជាគោលការណ៍សំខាន់នៃនិយាមសិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិទាក់ទងនឹងតម្លាភាពនិងសេរីភាពក្នុងការបញ្ចេញមតិ និងសិទ្ធិទទួលព័ត៌មាន។	១. ដាក់បន្ថែមឯកសារយោងនៃសន្ធិសញ្ញាសិទ្ធិមនុស្ស និងឯកសាររបស់វាពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិទទួលព័ត៌មាន រួមទាំង មាត្រា ១៩ នៃសេចក្ដីប្រកាសជាសកលស្ដីពីសិទ្ធិមនុស្ស UDHR) និងមាត្រា ១៩ នៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្ដីពីសិទ្ធិ ពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ (ICCPR) ក៏ដូចជាឯកសារ យោង នៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្ដីពីសិទ្ធិសេដ្ឋកិច្ច សង្គម និងវប្បធម៌។ ២- រាប់បញ្ចូលការសន្មតទុកជាមុន ឬ អាទិភាពនៃការបើកចំហរព័ត៌មានទាំងស្រុងទាក់ទងនឹងការអនុវត្តច្បាប់នេះ។

អង្គភាពរដ្ឋធម្មនុញ្ញពិសេសក៏ដូចជាស្ថាប័នឯកជនដោយប្រើប្រាស់ថវិកាសាធារណៈ។

ជំពូកទី ១ មាត្រា ៤

សេចក្តីព្រាង ខែមេសា ឆ្នាំ ២០២០៖

មាត្រា ៤.

ពាក្យបច្ចេកទេសដែលត្រូវបានប្រើនៅក្នុងច្បាប់នេះរួមមានដូចខាងក្រោម៖

- ព័ត៌មាន ៖សំដៅទៅលើរាល់ឯកសារនិងទម្រង់ទាំងអស់នៃឯកសារផ្លូវការក្រោមកម្មសិទ្ធិរបស់ស្ថាប័នសាធារណៈ។
- ព័ត៌មានសាធារណៈ ៖ សំដៅទៅលើព័ត៌មានដែលស្ថាប័នសាធារណៈត្រូវផ្សព្វផ្សាយឲ្យបានទូលំទូលាយដល់សាធារណជន។

មតិយោបល់

និយមន័យទាំងនេះ គួរតែត្រូវបានគេបញ្ជាក់កាន់តែច្បាស់ដោយយោងទៅលើព័ត៌មានទាំងអស់ដែលកាន់កាប់ដោយស្ថាប័នសាធារណៈ និងមិនត្រឹមតែឯកសារផ្លូវការប៉ុណ្ណោះទេ។ នេះអាចធ្វើឲ្យមន្ត្រីសាធារណៈមានការចាត់ថ្នាក់ឯកសារជា“ មិនផ្លូវការ” ដើម្បីកំណត់ ឬបដិសេធមិនឲ្យសាធារណជនទទួលបានព័ត៌មាន។

អនុសាសន៍សម្រាប់មាត្រា ៤៖

១. ពិនិត្យ និងកែតម្រូវដើម្បីដាក់បញ្ចូលរាល់ឯកសារទាំងអស់ដែលស្ថិតនៅក្រោមការកាន់កាប់របស់ស្ថាប័នសាធារណៈ និងមិនមែនត្រឹមតែឯកសារ“ ផ្លូវការ” ប៉ុណ្ណោះទេ។

ជំពូកទី ២ មាត្រា ៥
ជំពូកទី ៣ មាត្រា ១០ ១១ ១៣ និង ១៥

សេចក្តីព្រាង ខែមេសា ឆ្នាំ ២០២០៖

មាត្រា ៥.

មនុស្សគ្រប់រូបមានសិទ្ធិ និងសេរីភាពក្នុងការទទួលបានព័ត៌មានដែលគ្រប់គ្រងដោយស្ថាប័នសាធារណៈក្រោមបទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃច្បាប់នេះ។

មាត្រា ១០.

មនុស្សគ្រប់រូបមិនថាជារូបវន្តបុគ្គលឬនីតិបុគ្គលត្រូវមានសិទ្ធិស្នើសុំព័ត៌មានគ្រប់ប្រភេទទាំងអស់ពីស្ថាប័នសាធារ

ជំពូកទី ១ មាត្រា ៣ និង ៤

សេចក្ដីព្រាង ខែមេសា ឆ្នាំ ២០២០៖

មាត្រា ៣.

ច្បាប់នេះអនុវត្តចំពោះគ្រប់ប្រភេទនៃព័ត៌មានដែលស្ថាប័នសាធារណៈត្រូវផ្ដល់ឲ្យ ទាំងរដ្ឋបាលថ្នាក់ជាតិ និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិនៅទូទាំងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា លើកលែងតែព័ត៌ មានសម្ងាត់ជាក់លាក់មួយចំនួនដែលមានចែងក្នុងច្បាប់នេះ។

មាត្រា ៤.

ស្ថាប័នសាធារណៈ ៖ សំដៅទៅលើក្រសួងស្ថាប័ន ឬអង្គភាពផ្សេងទៀតដែលបំពេញមុខងារសាធារណៈ រួមមានរដ្ឋបាលថ្នាក់ជាតិ និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិដែលបង្កើតឡើងដោយច្បាប់ឬ / និងបទប្បញ្ញត្តិផ្សេងទៀត។

មតិយោបល់

មាត្រា ៣ ចែងថាសេចក្ដីព្រាងច្បាប់នេះអនុវត្តចំពោះអង្គភាពរដ្ឋបាលថ្នាក់ជាតិនិងថ្នាក់ក្រោមជាតិនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ មាត្រា ៤ បានកំណត់ស្ថាប័នសាធារណៈថាជា“ ក្រសួងស្ថាប័ន ឬអង្គភាពផ្សេងទៀតដែលបំពេញមុខងារសាធារណៈ រួមមានរដ្ឋបាលថ្នាក់ជាតិនិងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិដែលបង្កើតឡើងដោយច្បាប់ឬ / និងបទប្បញ្ញត្តិផ្សេងទៀត”។

ផ្អែកលើភាសាជាក់លាក់នៃមាត្រា ៣ និង ៤ ច្បាប់នេះអនុវត្តតែចំពោះស្ថាប័នរដ្ឋបាល និងស្ថាប័នដទៃទៀតដែលបង្កើតឡើងដោយច្បាប់ឬបទបញ្ជា។ វាមិនរាប់បញ្ចូលទាំងស្ថាប័នតុលាការ (តុលាការ) និងសាខានីតិប្បញ្ញត្តិ (រដ្ឋសភា ឬព្រឹទ្ធសភា) ឬស្ថាប័នឯកជនដែលបំពេញមុខងារសាធារណៈ។ អង្គភាពរដ្ឋធម្មនុញ្ញ (ឧទាហរណ៍ដូចជាក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ) មិនត្រូវបានរាប់បញ្ចូលជាពិសេសនៅក្នុងវិសាលភាពនៃការអនុវត្តច្បាប់ឡើយ។ យោងតាមស្តង់ដារច្បាប់អន្តរជាតិដែលត្រូវបានទទួលយកនាពេលបច្ចុប្បន្នសិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មានត្រូវអនុវត្តចំពោះស្ថាប័នសាធារណៈនិងស្ថាប័នឯកជនដោយប្រើប្រាស់ថវិកាសាធារណៈ។ បទប្បញ្ញត្តិនេះផ្តល់និយមន័យតូចចង្អៀតពេក។

អនុសាសន៍សម្រាប់មាត្រា ៣ និង ៤៖

១. ពិនិត្យ និងកែតម្រូវ មាត្រា ៣ និងមាត្រា ៤ ដើម្បីធានាថាមាត្រាទាំងនេះអាចអនុវត្តបានគ្រប់ស្ថាប័នសាធារណៈទាំងអស់ រួមទាំងស្ថាប័នអនុវត្តមុខងារសាធារណៈដូចជាតុលាការ ស្ថាប័ននីតិប្បញ្ញត្តិ និង

សេចក្តីព្រាង ខែមេសា ឆ្នាំ២០២០៖

មាត្រា ១.

គោលបំណងនៃច្បាប់នេះគឺដើម្បីធានានូវសិទ្ធិសេរីភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងការទទួលបានព័ត៌មានពីស្ថាប័នសាធារណៈ និងទាមទារឲ្យស្ថាប័នសាធារណៈបំពេញកាតព្វកិច្ចឲ្យបានពេញលេញក្នុងការផ្តល់និងផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានជាអតិបរមាដល់សាធារណជន។

សេចក្តីព្រាងពីមុន៖

មាត្រា ១. គោលបំណងនៃច្បាប់នេះគឺដើម្បីធានានូវសិទ្ធិសេរីភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងការទទួលបានព័ត៌មាន។ ច្បាប់នេះចែងអំពីកាតព្វកិច្ចរបស់ស្ថាប័នសាធារណៈក្នុងការផ្តល់និងផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានជាសាធារណៈស្របតាមរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជានិងមាត្រា ១៩ នៃសេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស។

មតិយោបល់

វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ នៅដំណាក់កាលដំបូងនៃច្បាប់នេះ ត្រូវយោងទៅលើមាត្រា ១៩ នៃសេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស និងមាត្រា ១៩ នៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋនិងសិទ្ធិនយោបាយដែលជាផ្នែកគ្រឹះនៃក្របខណ្ឌច្បាប់សិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិ ហើយដែលប្រទេសកម្ពុជាបានប្តេជ្ញាចិត្តដើម្បីធ្វើតាមពីមុនមក។ ការដាក់បញ្ចូលឯកសារយោងនេះក៏អាចបង្ហាញផងដែរថាប្រទេសកម្ពុជាទទួលស្គាល់សិទ្ធិទទួលព័ត៌មានជាសិទ្ធិមនុស្ស។

លើសពីនេះមាត្រា ១ គួរតែរួមបញ្ចូលនូវការប៉ានប្រមាណទុកជាមុននៃការបើកចំហរព័ត៌មានទាំងស្រុង។ នេះមានន័យថា ការបើកចំហរព័ត៌មានទាំងស្រុងត្រូវតែជាអាទិភាពនិងត្រូវតែជាកាតព្វកិច្ចរបស់រដ្ឋាភិបាល ប្រសិនបើមិនមានការលើកលែង ឬស្ថានភាពពិសេសណាមួយឡើយ។ ការប៉ានប្រមាណទុកជាមុននៃការបើកចំហរព័ត៌មានទាំងស្រុង គឺជាគោលការណ៍សំខាន់នៃនិយាមសិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិទាក់ទងនឹងតម្លាភាពនិងសេរីភាពក្នុងការបញ្ចេញមតិនិងសិទ្ធិទទួលព័ត៌មាន។

អនុសាសន៍សម្រាប់មាត្រា ១៖

១. ដាក់បន្ថែមឯកសារយោងនៃសន្ធិសញ្ញាសិទ្ធិមនុស្សនិងឯកសាររបស់វាពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិទទួលព័តមាន រួមទាំងមាត្រា ១៩ នៃសេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស UDHR) និងមាត្រា ១៩ នៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ (ICCPR) ក៏ដូចជាឯកសារយោងនៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិសេដ្ឋកិច្ច សង្គម និងវប្បធម៌។

២- រាប់បញ្ចូលការសន្មតទុកជាមុន ឬអាទិភាពនៃកាបើកចំហរព័ត៌មានទាំងស្រុងទាក់ទងនឹងការអនុវត្តច្បាប់នេះ។

តំណាងសង្គមស៊ីវិលនិងអ្នកជំនាញច្បាប់ ដើម្បីបង្កើតសេចក្តីព្រាងច្បាប់លើកទី១។ ការពិគ្រោះយោបល់ជាសាធារណៈជាមួយក្រុមសង្គមស៊ីវិល និងអ្នកជំនាញផ្នែកច្បាប់បានបន្តជាប្រចាំអស់រយៈពេលជិត ៣ ឆ្នាំដែលជាលទ្ធផល បានបញ្ចប់និងដាក់ស្នើសេចក្តីព្រាងច្បាប់លើកទី ១ កាលពីខែកុម្ភៈឆ្នាំ ២០១៨ ។ ចាប់តាំងពីពេលនោះមក សេចក្តីព្រាងច្បាប់នេះបានបញ្ជូនទៅទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រីដើម្បីពិនិត្យបន្តទៀត។ ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រីកាលពីខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៩ ក៏បានបញ្ចប់សេចក្តីព្រាងច្បាប់ចុងក្រោយដោយមានការកែប្រែជាច្រើនពីសេចក្តីព្រាងលើកដំបូង។

ការវិភាគលើសេចក្តីព្រាងច្បាប់ (សេចក្តីព្រាងចុងក្រោយខែមេសា ឆ្នាំ២០២០)

ការវិភាគនៃច្បាប់នេះនឹងផ្តោតលើសេចក្តីព្រាងចុងក្រោយដែលចេញដោយទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រីចុះថ្ងៃទី ២០ ខែមេសា ឆ្នាំ ២០២០ ។ សេចក្តីព្រាងច្បាប់នេះត្រូវបានវាយតម្លៃដោយអ្នកជំនាញអន្តរជាតិមួយចំនួន រួមទាំងអង្គការសិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិមាត្រា ១៩ ។

ការវិភាគច្បាប់នេះជារបស់ក្រុមការងារបច្ចេកទេសច្បាប់ទាំងស្រុង ទោះបីមានការព្រមព្រៀងគ្នាច្រើនដងរវាងក្រុមការងារបច្ចេកទេសច្បាប់និងអ្នកជំនាញច្បាប់អន្តរជាតិផ្សេងទៀតដែលបានវាយតម្លៃច្បាប់នេះរួចហើយក៏ដោយ។ ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយក្រុមការងារបច្ចេកទេសច្បាប់ដែលបានរស់នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាហើយបានធ្វើការលើបញ្ហាទាំងនេះអស់រយៈពេលជិត ២០ ឆ្នាំ គឺបានដឹងច្បាស់អំពីបរិបទរបស់ប្រទេសកម្ពុជាទាក់ទងនឹងធនធានបច្ចុប្បន្ន និងការអភិវឌ្ឍផ្នែកច្បាប់។ ទោះបីជាក្រុមការងារបច្ចេកទេសច្បាប់នេះយល់ស្របនឹងអនុសាសន៍ដែលធ្វើឡើងដោយអ្នកជំនាញអន្តរជាតិក៏ដោយ អនុសាសន៍មួយចំនួននេះ បើគិតពីស្ថានភាពកម្ពុជាបច្ចុប្បន្ន គឺមិនទាន់ប្រាកដប្រជា ឬអាចធ្វើទៅបានទេ។

ដូច្នេះក្រុមការងារបច្ចេកទេសច្បាប់បានសម្រេច ផ្តោតលើផ្នែកដូចខាងក្រោម ដែលជាចំណុចសំខាន់បំផុត និងជាអាទិភាពខ្ពស់បំផុតដោយមានអនុសាសន៍សម្រាប់ធ្វើឲ្យប្រសើរឡើង៖

ជំពូកទី ១ មាត្រា ១

អត្ថបទចុងក្រោយនៃមាត្រា ១ បានលុបឯកសារយោងរបស់មាត្រា ១៩នៃសេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស។

អន្តររដ្ឋាភិបាលនិងស្ថាប័នអន្តរជាតិ ដូចជាសហភាពអឺរ៉ុប កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍សហប្រជាជាតិ (UNDP) **ធនាគារពិភពលោក និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី**(ADB) **ក៏បានអនុម័តគោលនយោបាយស្តីពីសិទ្ធិទទួលព័ត៌មានផងដែរ។** A2I **ក៏ត្រូវបានគេទទួលស្គាល់ម្តងហើយម្តងទៀតនៅក្នុងសេចក្តីប្រកាសរបស់មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិនិងក្រុមប្រឹក្សាសិទ្ធិមនុស្ស និងនៅក្នុងអនុសាសន៍ទូទៅ និងករណីនានានៅចំពោះមុខគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ និងគណៈកម្មាធិការរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីសិទ្ធិសេដ្ឋកិច្ច សង្គមនិងវប្បធម៌ ផងដែរ។**

សិទ្ធិទទួលព័ត៌មាននៅកម្ពុជា

ទោះបីជាបច្ចុប្បន្ននេះមិនមានច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិទទួលព័ត៌មាន ជាក់លាក់នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ប៉ុន្តែនៅក្នុងឆ្នាំ ២០០៤ រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បានទទួលស្គាល់ជាផ្លូវការនូវតម្រូវការនៃច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិទទួលព័ត៌មាន "ដើម្បីបង្កើតរដ្ឋាភិបាលប្រកបដោយតម្លាភាព កាត់បន្ថយអំពើពុករលួយ និងលើកកម្ពស់ទំនុកចិត្តលើរដ្ឋាភិបាលពីសំណាក់ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជា។"[4] **គេបានកំណត់គោលដៅមួយ (ដោយមានការយល់ព្រមពីម្ចាស់ជំនួយ) ដើម្បីបង្កើតក្របខណ្ឌគោលនយោបាយស្តីពីការទទួលបានព័ត៌មានជាក់លាក់មួយ ដែលនឹងឈានទៅដល់សេចក្តីព្រាងច្បាប់ និងការអនុម័តច្បាប់មួយដែលអាចអនុវត្តបាន។**

បន្ទាប់ពីសិក្ខាសាលានិងសន្និសីទសាធារណៈជាច្រើនអស់រយៈពេល ៣ ឆ្នាំ ដែលមានការចូល រួមពីមន្ត្រីរដ្ឋាភិបាលសមាជិកអង្គការសង្គមស៊ីវិល អ្នកជំនាញច្បាប់ និងសាធារណៈជនទូទៅមក ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រីបានចាត់តាំងក្រសួងទំនាក់ទំនងរដ្ឋសភា ព្រឹទ្ធសភា និងអធិការកិច្ច ឲ្យបង្កើតឯកសារព្រាងគោលនយោបាយរបស់រដ្ឋាភិបាលស្តីពីសិទ្ធិទទួលព័ត៌មាន មុននឹងឈានដល់ការបង្កើតសេចក្តីព្រាងច្បាប់ថ្នាក់ជាតិស្តីពីសិទ្ធិទទួលព័ត៌មាន។ ឯកសារព្រាងគោលនយោបាយរបស់រដ្ឋាភិបាលស្តីពីសិទ្ធិទទួលព័ត៌មាននេះ ត្រូវបានបញ្ចប់រួចជាស្រេចនៅចុង ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៧។

បន្ទាប់មកនៅខែឧសភាឆ្នាំ ២០១៣ ស្ថានទូតស៊ុយអែតសហការជាមួយអង្គការយូណេស្កូបានឧបត្ថម្ភថវិកាសម្រាប់រៀបចំ " សន្និសិទជាតិស្តីពីសិទ្ធិទទួលព័ត៌មាន" ដែលរួមមានការចូលរួមរបស់ក្រុមសង្គមស៊ីវិលជាច្រើន មន្ត្រីរដ្ឋាភិបាល អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាននិងអ្នកជំនាញច្បាប់។ បន្ទាប់មកនៅថ្ងៃទី ៣០ ខែឧសភាឆ្នាំ ២០១៤ យូណេស្កូ បានចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចព្រមព្រៀងជាមួយក្រសួងព័ត៌មាន និងទីភ្នាក់ងារអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិស៊ុយអ៊ែត (SIDA) **ដើម្បីសហការលើគម្រោងមួយដែលនឹងនាំទៅដល់ការធ្វើសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិទទួលព័ត៌មានថ្នាក់ជាតិ។ នៅឆ្នាំ ២០១៥ គេបានបង្កើតឡើងនូវក្រុមការងារបច្ចេកទេស ដែលរួមមានមន្ត្រីក្រសួងព័ត៌មាន មន្ត្រីយូណេស្កូ**

---

[4] ក្របខណ្ឌគោលនយោបាយសិទ្ធិទទួលព័ត៌មានជាក់លាក់មួយសម្រាប់កម្ពុជា" ក្រសួងទំនាក់ទំនងរដ្ឋសភា ព្រឹទ្ធសភា និងអធិការកិច្ចនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

អាជ្ញាធរត្រូវតែផ្តល់ ការពន្យល់យ៉ាងជាក់ច្បាស់ចំពោះព័ត៌មានណាដែលមិនអាចបញ្ចេញបាន ហើយរដ្ឋភាគីត្រូវតែបង្កើតយន្តការបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍[2]។

សិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មានក៏ត្រូវបានគេទទួលស្គាល់ថាជាផ្នែកមួយនៃក្របខ័ណ្ឌច្បាប់អន្តរជាតិទាក់ទងនឹងសិទ្ធិសេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គមដែលកំណត់ដោយកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិសេដ្ឋកិច្ចសង្គមកិច្ចនិងវប្បធម៌ (ICESCR) **។ សិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មាន** (A2I) **ត្រូវបានគេចាត់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមច្បាប់អន្តរជាតិថាជា”សិទ្ធិដែលអាចធ្វើទៅបាន” ជាសិទ្ធិគាំទ្រ ឬជួយប្រជាពលរដ្ឋឱ្យ សម្រេចបាននូវសិទ្ធិមនុស្សផ្សេងទៀតឲ្យកាន់តែប្រសើរឡើង និងដើម្បីជួយជំរុញឲ្យមានកិច្ចពិគ្រោះយោបល់ធំៗអំពីប្រទេសជាតិ និងការចូលរួមលើបញ្ហាគោលនយោបាយ និងបញ្ហារដ្ឋាភិបាល។**

សិទ្ធិទទួលព័ត៌មាន (A2I) **ជាផ្នែកមួយនៃគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ** (SDGs)**៩។ បណ្តាប្រទេសជាសមាជិករបស់អង្គការសហប្រជាជាតិបានឯកភាពគ្នាបង្កើតគោលដៅជាក់លាក់ដែលរដ្ឋនានា ធានា “ ការទទួលបានព័ត៌មានជាសាធារណៈ” ។ អង្គការសហប្រជាជាតិ ក៏បានបញ្ជាក់ដែរថាសិទ្ធិទទួលព័ត៌មានគឺចាំបាច់ដើម្បីធានាសិទ្ធិទទួលបានទឹក សិទ្ធិទទួលបានសេវាសុខភាព និងសិទ្ធិទទួលបានការអប់រំ។**

សិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មានក៏ត្រូវបានលើកឡើងជាពិសេសនៅក្នុងអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារនិងអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិជនពិការ។ សិទ្ធិទទួលព័ត៌មាន ក៏ត្រូវបានទទួលស្គាល់ផងដែរថាជាប្រភពដ៏សំខាន់ក្នុងការការពារបរិស្ថាន។ សិទ្ធិនេះ ក៏ត្រូវបានរកឃើញនៅក្នុងសន្ធិសញ្ញានិងកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិទាក់ទងនឹងការបំពុលបរិស្ថាននិងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងនៅក្នុងអនុសញ្ញាអង្គការសហប្រជាជាតិប្រឆាំងនឹងអំពើពុករលួយ (UNCAC) **។**

ការទទួលស្គាល់ជាសកលនិងនៅថ្នាក់តំបន់នៃសិទ្ធិទទួលព័ត៌មាន

ឥឡូវនេះ នៅក្នុងប្រទេសជាង ១២០ ជុំវិញពិភពលោក បានអនុម័តសិទ្ធិទទួលព័តមានចូលជាច្បាប់ ឬគោលនយោបាយ នៅក្នុងប្រទេសរបស់ពួកគេ (៦១ ភាគរយនៃរដ្ឋជាសមាជិកអង្គការសហប្រជាជាតិ) រួមមានសហរដ្ឋអាមេរិក ចក្រភពអង់គ្លេស អាល្លឺម៉ង់ ជប៉ុន ចិន រុស្ស៊ី កូរ៉េខាងត្បូងនិងឥណ្ឌា ។ នៅក្នុងអាស៊ានមាន ឥណ្ឌូនេស៊ី ថៃ និងវៀតណាមបានអនុម័តសិទ្ធិទទួលព័តមានចូលជាគោលនយោបាយនិងច្បាប់ជាតិរបស់ពួកគេ ។ លើសពីនេះ ប្រទេសចំនួន ៩០ (រួមទាំង សាធារណរដ្ឋហ្វីលីពីននៅអាស៊ាន) បានអនុម័តការធានាសិទ្ធិនេះ ក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញយ៉ាងជាក់លាក់។

ច្បាប់សេរីភាពសារព័ត៌មានរបស់ស៊ុយអែតដែលត្រូវបានអនុម័តក្នុងឆ្នាំ ១៧៦៦ ជាទូទៅ គេចាត់ទុកថាជាច្បាប់សិទ្ធិទទួលពត៌មានដែលមានវ័យចំណាស់ជាងគេ[3]។ ដោយយោងតាមឧទាហរណ៍របស់រដ្ឋជាច្រើន ចំនួនស្ថាប័ន

---

[2] គណៈកម្មាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ អនុសាស៍ទូទៅលេខ ៣៤ មាត្រា ១៩ៈ សេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ និងសម្តែងមតិ (២០១១) http://www.refworld.org/pdfid/4ed34b562.pdf.

[3] “គោលការណ៍នៃការទទួលបានសាធារណៈ” http://www.sweden.gov.se/5b/d/2184/a/15521

សិទ្ធិទទួលព័ត៌មាន៖ បទដ្ឋានច្បាប់អន្តរជាតិ

សិទ្ធិក្នុងការទទួលបានព័ត៌មានដែលគ្រប់គ្រងដោយស្ថាប័នសាធារណៈ (ក៏ត្រូវបានគេស្គាល់ផងដែរថាជា“ សេរីភាពព័ត៌មាន” ឬ“ សិទ្ធិដឹង”) ដែលច្បាប់អន្តរជាតិបានទទួលស្គាល់ជាសិទ្ធិមូលដ្ឋានរបស់មនុស្ស។ ទោះបី គេមិនបានដាក់ថា “ សិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មាន” យ៉ាងជាក់លាក់នៅក្នុងដំណាក់កាលដំបូងនៃសន្ធិសញ្ញាសិទ្ធិមនុស្សនិងឯកសារពាក់ព័ន្ធរបស់វាក៏ដោយ ប៉ុន្តែឥឡូវនេះសិទ្ធិនេះត្រូវបានទទួលស្គាល់ជាទូទៅ ថាជាផ្នែកមួយនៃសិទ្ធិជាមូលដ្ឋាននៃសេរីភាពក្នុងការបញ្ចេញមតិដែលរួមទាំងសិទ្ធិក្នុងការស្វែងរក ការទទួលបាននិងការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន។ មាត្រា ១៩ នៃសេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស (UDHR) ចែងថា៖

> **មនុស្សគ្រប់រូបមានសិទ្ធិសេរីភាពក្នុងការបញ្ចេញមតិនិងការសម្តែងមតិ។ សិទ្ធិនេះរួមបញ្ចូលទាំង *សិទ្ធិក្នុងការប្រកាន់មតិដោយគ្មានការជ្រៀតជ្រែកនិងសេរីភាពក្នុងការស្វែងរក ការទទួលនិងការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាននិងគំនិតនានា* តាមរយៈប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយណាមួយ និងដោយមិនគិតពីព្រំដែនឡើយ។**
> **(ការសង្កត់ន័យធ្ងន់លើអក្សរទ្រេត)**

ទោះបីជាសេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស (UDHR) មិនដាក់កាតព្វកិច្ចដោយផ្ទាល់លើរដ្ឋនានាក៏ដោយ ផ្នែកខ្លះ រួមទាំងមាត្រា ១៩ ឥឡូវនេះត្រូវបានគេចាត់ទុកថាជាផ្នែកមួយនៃច្បាប់ទំនៀមទម្លាប់អន្តរជាតិ។ មាត្រា ១៩ នៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋនិងសិទ្ធិ នយោបាយ (ICCPR) ដែលមិនដូចសេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស (UDHR) គឺជាសន្ធិសញ្ញាដាក់កាតព្វកិច្ចច្បាប់ជាផ្លូវការ ដែលត្រូវបានអនុម័តដោយប្រទេសចំនួន ១៧០ រួមទាំងប្រទេសកម្ពុជាដើម្បីធានានូវសេរីភាពខាងការបញ្ចេញមតិនិងសិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មានដោយប្រើភាសាស្រដៀងនឹងសេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស (UDHR)[1] ។

ក្នុងឆ្នាំ ២០១១ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិបានបកស្រាយអំពីវិសាលភាព និងដែនកំណត់នៃសិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មានដោយចែងថាមាត្រា ១៩ នៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋនិងសិទ្ធិនយោបាយ ICCPR ធានាពីសិទ្ធិទទួលព័ត៌មានដែលកាន់កាប់ដោយរដ្ឋាភិបាល។ គណៈកម្មាធិការតម្រូវឲ្យរដ្ឋភាគីផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានជាមុនទោះមិនមានការស្នើសុំក៏ដោយ ដើម្បីផលប្រយោជន៍សាធារណជននិងធានាថា ការទទួលបានព័ត៌មាន “មានភាពងាយស្រួល ទាន់ពេលវេលា មានប្រសិទ្ធិភាព និងអាចយកទៅប្រើប្រាស់បាន។” លើសពីនេះទៀត រដ្ឋភាគីត្រូវតែចាត់ ”វិធានចាំបាច់នានា” ដូចជាច្បាប់ពាក់ព័ន្ធដើម្បីធានាដល់ការអនុវត្តសិទ្ធិទទួលព័ត៌មាន។ ថ្លៃឈ្នួលនៃការស្នើសុំព័ត៌ មានត្រូវតែដាក់កម្រិតទាបបំផុត ការឆ្លើយតបព័ត៌មានត្រូវតែទាន់ពេលវេលា

---

[1] ដំណោះស្រាយមហាសន្និបាទអង្គការសហប្រជាជាតិ ២២០០(XXI) ថ្ងៃ១៥ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៦៦ ចូលជាធរមាននៅថ្ងៃ២៣ ខែមីនា ឆ្នាំ១៩៧៦។

[2] គណៈកម្មាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ អនុសាស៍ទូទៅលេខ ៣៤ មាត្រា ១៩ៈ សេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ និងសម្តែងមតិ (២០១១)

តារាងមាតិកា ទំព័រ

សេចក្តីសង្ខេបរួម **2**

សិទ្ធិទទួលព័ត៌មានៈ បទដ្ឋានច្បាប់អន្តរជាតិ **6**

ការទទួលស្គាល់ជាសកលនិងនៅថ្នាក់តំបន់នៃសិទ្ធិទទួលព័ត៌មាន **7**

សិទ្ធិទទួលព័ត៌មាននៅកម្ពុជា **8**

ការវិភាគលើសេចក្តីព្រាងច្បាប់ (សេចក្តីព្រាងចុងក្រោយខែវិច្ឆិកាឆ្នាំ ២០១៩) **9**

១. ពិនិត្យ និងកែតម្រូវ ដើម្បីដាក់បញ្ចូលរាល់ឯកសារទាំងអស់ដែលស្ថិតនៅក្រោមការកាន់កាប់របស់ស្ថាប័នសាធារណៈ និងមិនមែនត្រឹមតែឯកសារ" ផ្លូវការ" ប៉ុណ្ណោះទេ។

ជំពូកទី ៣ មាត្រា ១១

១. ពិនិត្យ និងកែតម្រូវ មាត្រា ១១ ដោយលុបចោលនូវលក្ខខណ្ឌដែលតម្រូវឲ្យ អ្នកស្នើសុំព័ត៌មានបង្ហាញព័ត៌មានពីយេនឌ័រ (ភេទ) អាយុ សញ្ជាតិ និងមុខរបរ។

ជំពូកទី ៣ មាត្រា ១៣

១. ពិនិត្យ និងកែតម្រូវ មាត្រា ១៣ ដោយកាត់បន្ថយរយៈពេលនៃការឆ្លើយតបចំពោះការស្នើសុំព័ត៌មាន ពី ១៥ ថ្ងៃទៅ ៥ ថ្ងៃវិញ។ នៅក្នុងសេចក្តីព្រាងច្បាប់មុន។ ពេលវេលាឆ្លើយតបត្រូវបានកត់សម្គាល់ឃើញថាមានរយៈពេល ៥ ថ្ងៃ។

ជំពូកទី ៣ មាត្រា ១៥

១. លុបមាត្រា ១៥.៤ ទាក់ទងនឹងដែនកំណត់ ៤០ ថ្ងៃ មុនការស្នើសុំម្តងទៀតកើតឡើង។ ការកំណត់បែបនេះមិនចាំបាច់ទេ។ អ្នកស្នើសុំគួរតែមានសេរីភាពក្នុងការស្នើសុំម្តងហើយម្តងទៀតដោយគ្មានពេលវេលាកំណត់។

ជំពូកទី ៤ មាត្រា ២០

១. លុបមាត្រា ២០.៧៖" ព័ត៌មានសម្ងាត់ផ្សេងទៀតដែលមានចែងក្នុងបទប្បញ្ញត្តិហាមឃាត់" ។
គឺមានលក្ខណៈទូលំទូលាយពេកនិងខ្វះភាពជាក់លាក់។

ជំពូកទី ៥ មាត្រា ២៥

១. កែតម្រូវ មាត្រា ២៥ ដើម្បីការពារប្រភពព័ត៌មានដែលបញ្ចេញឬលាតត្រដាងព័ត៌មានស្តីពីការប្រព្រឹត្ត ខុសរួមមានបទព្រហ្មទណ្ឌ ការបរាជ័យក្នុងការបំពេញកាតព្វកិច្ចផ្លូវច្បាប់ អំពើពុករលួយឬភាពមិនស្មោះត្រង់ ការគ្រប់គ្រងមិនល្អ ឬកង្វះអភិបាលកិច្ចល្អដែលទាក់ទងនឹងស្ថាប័នសាធារណៈណាមួយ និងការគំរាមកំហែងដល់សុខភាពសាធារណៈ និងការគំរាមកំហែងដល់បរិស្ថាន ។

ជំពូកទី ៧ មាត្រា ២៩

១. កែតម្រូវ មាត្រា ២៩ ដើម្បីបន្ថែមពាក្យ "ការដាក់ពិន័យដោយអនុវត្តតាមច្បាប់ដែលមានស្រាប់ ឬបទបញ្ជារដ្ឋបាលរបស់រដ្ឋាភិបាល។"

ឧទាហរណ៍ ស្តង់ដាមួយដែលអន្តរជាតិទទួលស្គាល់ថាសំខាន់ទាក់ទងនឹងច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិទទួលព័ត៌មាន គឺទាក់ទងនឹងបញ្ហាបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍។ ជំពូកទី ៦ មាត្រា ២៦ និង ២៧ ពិពណ៌នាអំពីប្រព័ន្ធនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍សម្រាប់ការស្នើសុំព័ត៌មាន។ ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយ មិនមានបទប្បញ្ញត្តិសម្រាប់ការបង្កើតស្ថងការព័ត៌មានឯករាជ្យមួយ ឬក៏គណៈកម្មាធិការព័ត៌មានឯករាជ្យជាច្រើន ដើម្បីពិចារណាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍និងជួយធានាឱ្យមានការអនុវត្តច្បាប់ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពឡើយ បើទោះជាបណ្តាប្រទេសជាង៨០ដែលមានច្បាប់ A2I បានចែងឲ្យមានស្នងការព័ត៌មានឯករាជ្យមួយ ឬគណៈកម្មាធិការព័តមានឯករាជ្យនេះក៏ដោយ។ ដោយសារតែកង្វះថវិកា ការបង្កើតស្ថាប័នថ្មីនេះប្រហែលជាមិនអាចធ្វើទៅបានទេនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាបច្ចុប្បន្ននេះ។ ទោះយ៉ាងណា គេអាចអនុវត្តប្រព័ន្ធ ombudsman ដែលមានស្រាប់ (ដែលគេកំពុងតែបង្កើតនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា) ចំពោះបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ យ៉ាងហោចណាស់ រង់ចាំរហូតដល់ការបង្កើតស្ថាប័នស្នងការព័ត៌មាននាពេលអនាគត។

ដូច្នេះនៅក្នុងការវិភាគនេះ ក្រុមបច្ចេកទេសច្បាប់ បានសំរេចផ្តោតលើផ្នែកសំខាន់ៗនៃសេចក្តីព្រាងចុងក្រោយដែលមានសារៈសំខាន់បំផុត និងជាអាទិភាពដែលត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់បំផុតជាមួយនឹងអនុសាសន៍សម្រាប់ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើង។

<u>អនុសាសន៍៖</u>

ជំពូកទី ១ មាត្រា ១

១. ដាក់បន្ថែមឯកសារយោងដែលពាក់ព័ន្ធឯកសារសិទ្ធិមនុស្សទាំងឡាយណាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិទទួលព័ត៌មាន រួមទាំងមាត្រា ១៩ នៃសេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស (UDHR) និងមាត្រា ១៩ នៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ (ICCPR) ក៏ដូចជាឯកសារយោង នៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិសេដ្ឋកិច្ចសង្គម និងវប្បធម៌។

២- រាប់បញ្ចូលការសន្មត់ទុកជាមុន ឬអាទិភាពនៃកាបើកចំហរព័ត៌មានទាំងស្រុងទាក់ទងនឹងការអនុវត្តច្បាប់នេះ។

ជំពូកទី ១ មាត្រា ៣ និង ៤

ពិនិត្យ និងកែតម្រូវ មាត្រា ៣ និងមាត្រា ៤ ដើម្បីធានាថាមាត្រាទាំងនេះអាចអនុវត្តបានគ្រប់ស្ថាប័នសាធារណៈទាំងអស់រួមទាំង ស្ថាប័នអនុវត្តមុខងារសាធារណៈដូចជាតុលាការ ស្ថាប័ននីតិប្បញ្ញត្តិ និងអង្គភាពរដ្ឋធម្មនុញ្ញពិសេស ក៏ដូចជាស្ថាប័នឯកជនដែលប្រើប្រាស់ថវិកាសាធារណៈ។

ជំពូកទី ១ មាត្រា ៤

សេចក្តីសង្ខេបរួម

សិទ្ធិក្នុងការទទួលបានព័ត៌មានដែលគ្រប់គ្រងដោយស្ថាប័នសាធារណៈ (ក៏ត្រូវបានគេស្គាល់ផងដែរថាជា“ សេរីភាពព័ត៌មាន” ឬ“ សិទ្ធិដឹង”) ដែលច្បាប់អន្តរជាតិបានទទួលស្គាល់ជាសិទ្ធិមូលដ្ឋានរបស់មនុស្ស។ ទោះបី គេមិនបានដាក់ថា “ សិទ្ធិទទួលព័ត៌មាន” យ៉ាងជាក់លាក់នៅក្នុងដំណាក់កាលដំបូងនៃសន្ធិសញ្ញាសិទ្ធិមនុស្សនិងឯកសារពាក់ព័ន្ធរបស់ក៏សន្ធិសញ្ញានេះក៏ដោយ ប៉ុន្តែឥឡូវនេះសិទ្ធិនេះត្រូវបានទទួលស្គាល់ជាទូទៅថាជាផ្នែកមួយនៃសិទ្ធិជាមូលដ្ឋាននៃសេរីភាពក្នុងការបញ្ចេញមតិដែលរួមទាំងសិទ្ធិក្នុងការស្វែងរក ទទួលបាននិងផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន។ ឥឡូវនេះមានប្រទេសជាង ១២០ ជុំវិញពិភពលោកបានអនុម័តសិទ្ធិទទួលព័ត៌មាន (អាចសរសេរកាត់ជា(A2I) ទៅជាច្បាប់ ឬគោលនយោបាយរបស់ប្រទេសពួកគេ។

នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា បានរៀបចំសិក្ខាសាលា កិច្ចប្រជុំពិគ្រោះយោបល់ និងសន្និសិទ ស្តីពីសិទ្ធិទទួលព័ត៌មានអស់រយៈពេលជាងមួយទសវត្សរ៍រួចមកហើយ ដែលក្នុងនោះមានការចូលរួមពីមន្ត្រីរដ្ឋាភិបាល សមាជិកនៃអង្គការសង្គមស៊ីវិល និងអ្នកជំនាញច្បាប់។

សេចក្តីព្រាងឯកសារក្របខណ្ឌគោលនយោបាយមួយស្តីពីសិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មាន ត្រូវបានគេបញ្ចប់តាំងពីឆ្នាំ ២០០៧ ។ នៅឆ្នាំ ២០១៥ គេបានបង្កើតឡើងនូវក្រុមការងារបច្ចេកទេសមួយដែលរួមមានមន្ត្រីក្រសួងព័ត៌មាន មន្ត្រីយូណេស្កូ តំណាងអង្គការសង្គមស៊ីវិល និងអ្នកជំនាញផ្នែកច្បាប់ ដើម្បីបង្កើតសេចក្តីព្រាងទី១នៃច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិទទួលព័ត៌មាន។ ការពិគ្រោះយោបល់ជាសាធារណៈជាច្រើនជាមួយក្រុមអង្គការសង្គមស៊ីវិល និងអ្នកជំនាញផ្នែកច្បាប់ បានបន្តធ្វើជាប្រចាំអស់រយៈពេលជិត៣ឆ្នាំ ដែលជាលទ្ធផលបានបញ្ចប់ និងដាក់ស្នើសេចក្តីព្រាងច្បាប់លើកដំបូង នៅខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៨ ។ ចាប់តាំងពីពេលនោះមកក៏បានបញ្ជូនទៅទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រីដើម្បីពិនិត្យបន្ត។

ការវិភាគនៃច្បាប់នេះនឹងផ្តោតលើសេចក្តីព្រាងចុងក្រោយដែលចេញដោយទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រីចុះថ្ងៃទី ២០ ខែមេសា ឆ្នាំ ២០២០ ។ សេចក្តីព្រាងច្បាប់នេះត្រូវបានវាយតម្លៃដោយអ្នកជំនាញអន្តរជាតិមួយចំនួន រួមទាំងអង្គការសិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិមាត្រា ១៩ ។

ការវិភាគច្បាប់នេះជារបស់ក្រុមការងារបច្ចេកទេសច្បាប់យើងទាំងស្រុង ទោះបីមានការព្រមព្រៀងគ្នាជាច្រើនដងរវាងក្រុមការងារបច្ចេកទេសច្បាប់ និងអ្នកជំនាញច្បាប់អន្តរជាតិផ្សេងទៀតដែលបានវាយតម្លៃច្បាប់នេះរួចហើយក៏ដោយ ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ក្រុមការងារបច្ចេកទេសច្បាប់ដែលបានរស់នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និងបានធ្វើការលើបញ្ហាទាំងនេះអស់រយៈពេលជិត ២០ ឆ្នាំ គឺបានដឹងច្បាស់អំពីបរិបទ របស់ប្រទេសកម្ពុជាទាក់ទងនឹងធនធានដែលមានបច្ចុប្បន្ន និងការអភិវឌ្ឍផ្នែកច្បាប់។ ថ្វីបើក្រុមការងារបច្ចេកទេសច្បាប់នេះ យល់ស្របនឹងអនុសាសន៍ដែលធ្វើឡើងដោយអ្នកជំនាញអន្តរជាតិក៏ដោយ អនុសាសន៍មួយចំនួននោះ បើយោងតាមស្ថានភាពកម្ពុជាបច្ចុប្បន្ន គឺមិនទាន់ប្រាកដប្រជា ឬ អាចធ្វើទៅបានទេ។

សេចក្ដីព្រាងច្បាប់ស្ដីពីសិទ្ធិទទួលព័ត៌មាន

ការវិភាគផ្នែកច្បាប់ដែលបានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព

សេចក្ដីព្រាង ថ្ងៃទី ២០ ខែមេសា ឆ្នាំ ២០២០

វ៉េយម៉ុន លីអូស
វិទ្យាស្ថានតស៊ូមតិនិងគោលនយោបាយ
ថ្ងៃទី ៦ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០២០